



NARODOWY
BANK POLSKI

Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

III kwartał 2025 r.



Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

III kwartał 2025 r.

Podsumowanie wyników ankiety

W II kwartale 2025 r. banki złagodziły politykę kredytową oraz zanotowały wzrost popytu we wszystkich segmentach rynku kredytowego. Do złagodzenia kryteriów udzielania kredytów przyczynił się głównie wzrost presji konkurencyjnej ze strony innych banków. Obniżenie stóp procentowych NBP było dodatkowym powodem złagodzenia kryteriów udzielania kredytów dla gospodarstw domowych i jednocześnie wspierało popyt na kredyty. We wszystkich segmentach rynku banki łagodziły warunki kredytowania poprzez zmniejszanie marży kredytowej – najczęściej w przypadku kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych.

W III kwartale 2025 r. banki zamierzają utrzymać dotychczasowe kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw i kontynuować łagodzenie dla gospodarstw domowych. Oczekują wzrostu popytu na wszystkie rodzaje kredytów, z wyjątkiem krótkoterminowych dla dużych przedsiębiorstw.

Kredyty dla przedsiębiorstw

Polityka kredytowa: złagodzenie kryteriów udzielania kredytów dla dużych przedsiębiorstw i MSP oraz warunków polityki kredytowej, tj. zwiększenie maksymalnej kwoty kredytu i obniżenie wymagań co do jego zabezpieczenia; zmiany uzasadniane poprawą jakości portfela kredytowego i wzrostem presji konkurencyjnej ze strony innych banków.

Popyt na kredyt: wzrost popytu na wszystkie rodzaje kredytów, szczególnie ze strony MSP, w wyniku wzrostu zapotrzebowania na finansowanie fuzji i przejęć, inwestycji oraz kapitału obrotowego.

Oczekiwania na III kwartał 2025 r.: brak zmian polityki kredytowej i wzrost popytu na kredyt, szczególnie ze strony MSP.

Kredyty mieszkaniowe

Polityka kredytowa: złagodzenie kryteriów udzielania kredytów i zmniejszenie marży kredytowej motywowane wzrostem presji konkurencyjnej ze strony innych banków.

Popyt na kredyt: duży wzrost popytu uzasadniany m.in. złagodzeniem warunków udzielania kredytów, prognozami sytuacji na rynku mieszkaniowym i obniżeniem stopy referencyjnej NBP.

Oczekiwania na III kwartał 2025 r.: ponowne łagodzenie polityki kredytowej i wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe, ale w istotnie niższej skali niż w II kwartale.

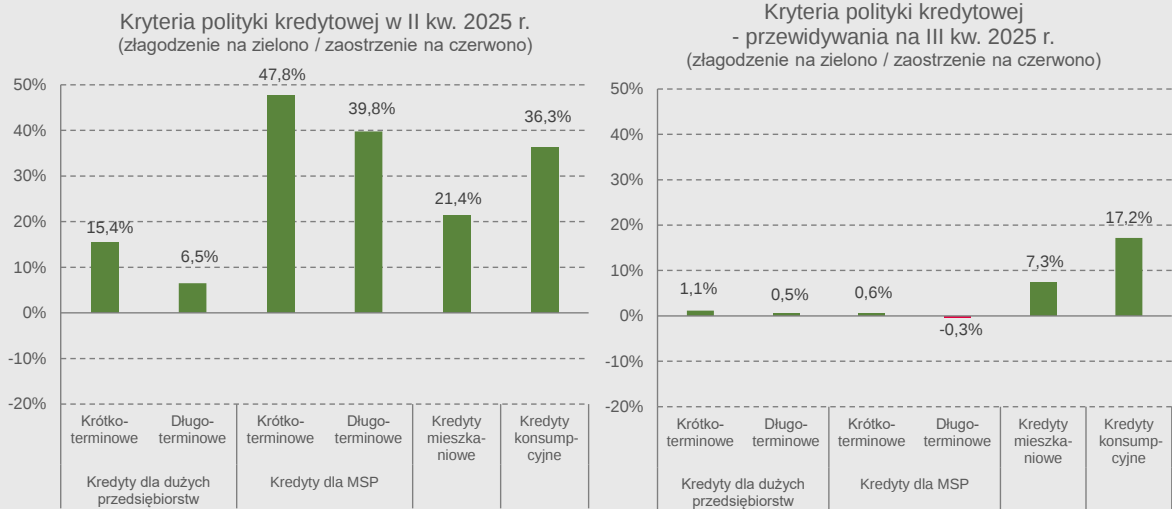
Kredyty konsumpcyjne

Polityka kredytowa: po raz kolejny złagodzenie kryteriów polityki kredytowej i jednocześnie złagodzenie większości warunków udzielania kredytów (m.in. zmniejszenie marży kredytowej) motywowane głównie presją konkurencyjną ze strony innych banków i obniżeniem stóp procentowych NBP.

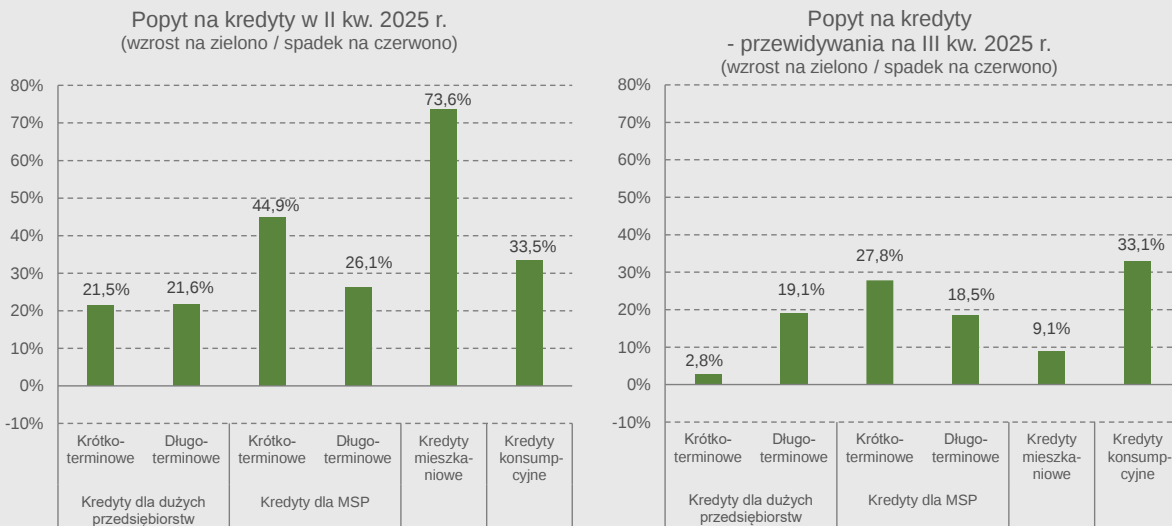
Popyt na kredyt: ponowny wzrost popytu m.in. w wyniku poprawy sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych i wzrostu zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku.

Oczekiwania na III kwartał 2025 r.: ponowne łagodzenie polityki kredytowej i dalszy wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne oczekiwany przez większość banków.

Kryteria polityki kredytowej



Popyt na kredyty



Wstęp

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Niniejsza edycja raportu przedstawia tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w II kwartale 2025 r., a także przewidywania banków na III kwartał 2025 r.

Ankieta została przeprowadzona na początku lipca 2025 r. wśród 23 banków, których łączny udział w portfelu należności sektora bankowego od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych wynosi około 89%. Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy.

Wyniki ankiety prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków na wszystkie pytania są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie.

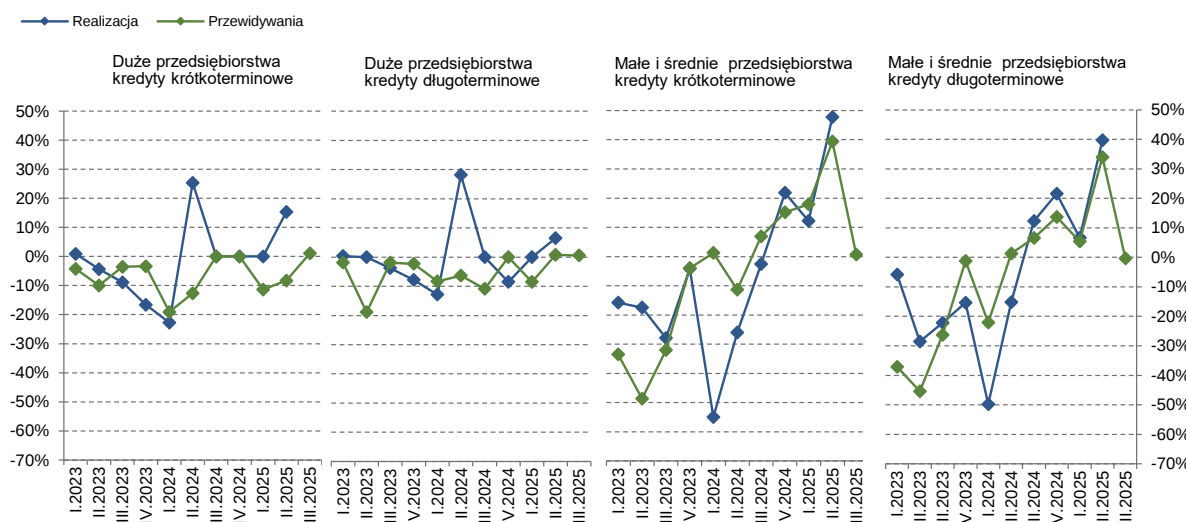
Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi, a następnie procentu netto, czyli różnicy między odpowiedziami obrazującymi przeciwne tendencje. Dodatkowo publikowana jest alternatywna miara odpowiedzi banków w postaci „wskaźnika rozproszenia”, definiowanego jako procent netto ważony zgodnie z intensywnością odpowiedzi, tj. wagą „100%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „znacznie/znaczny” i wagą „50%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „nieznacznie/nieznaczny”. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, przytaczane w tekście liczby oznaczające banki raportujące daną zmianę polityki kredytowej bądź popytu na kredyt odnoszą się do procentu netto. Zgodnie z przyjętą metodyką słowa określające ilość (większość, połowa, istotny odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona udziałami w rynku większość banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

Wartości miar procenta netto i wskaźnika rozproszenia dotyczących poszczególnych pytań zamieszczone są na stronie internetowej NBP w osobnych plikach możliwych do pobrania.

Kredyty dla przedsiębiorstw

W II kwartale 2025 r. banki złagodziły kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw, w tym szczególnie dla sektora MSP (procent netto dla kredytów krótko- i długoterminowych, odpowiednio: 15% i 7% (duże przedsiębiorstwa) oraz 48% i 40% (MSP), zob. wykres 1).

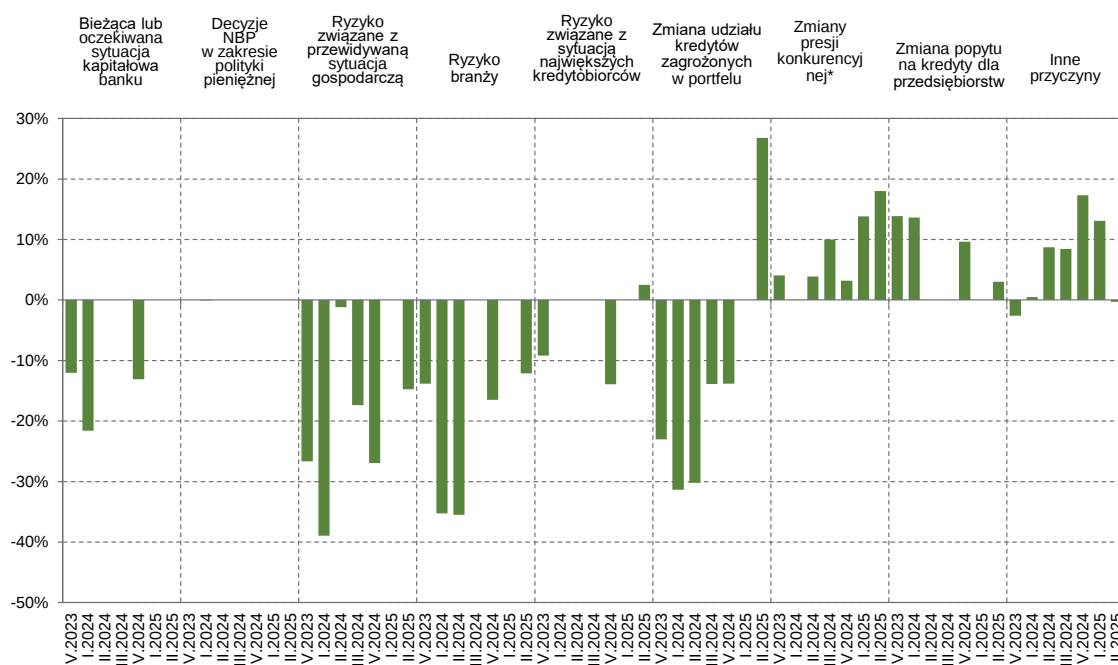
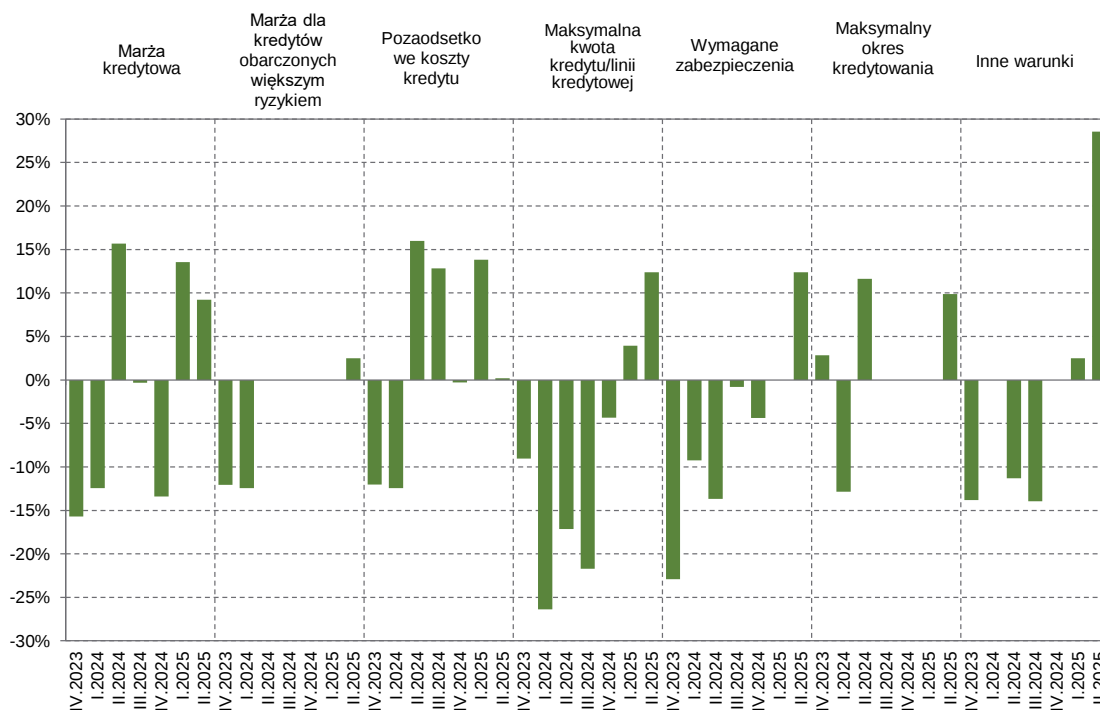
Wykres 1. Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw



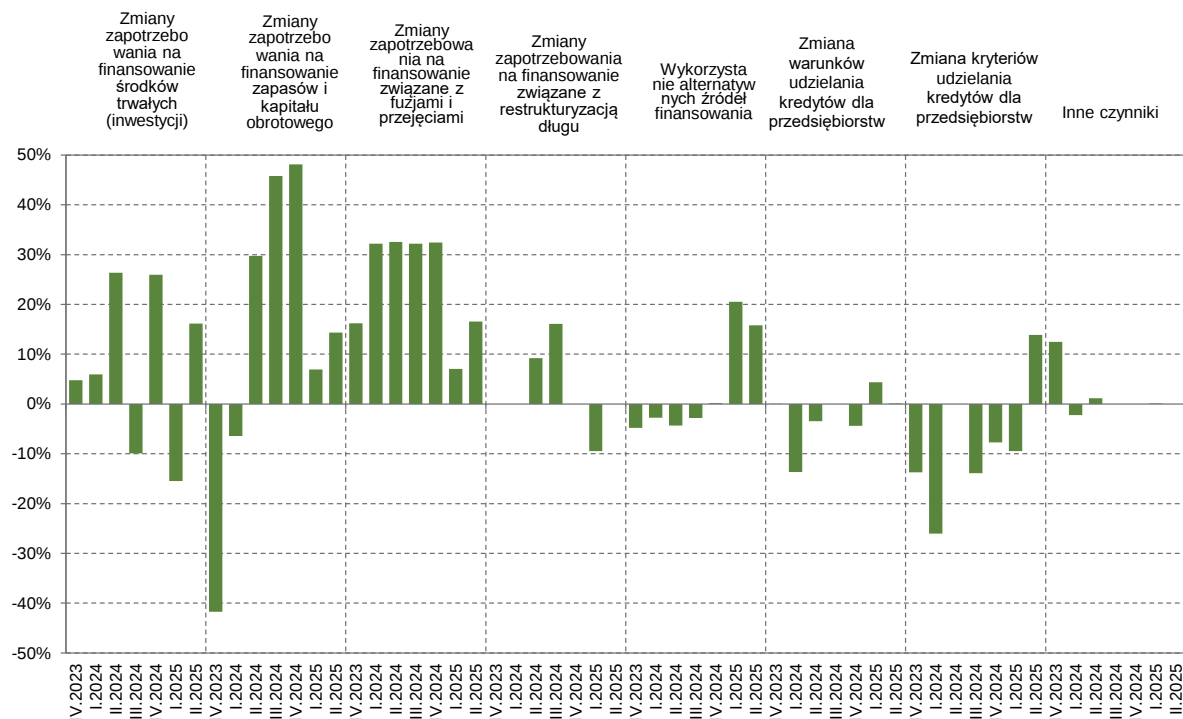
Wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają *procent netto*. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

Ankietowane banki złagodziły większość warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw, w tym m.in. zwiększyły maksymalną kwotę kredytu i obniżyły wymagania co do zabezpieczenia wierzytelności kredytowych (procent netto w obu pozycjach: 12%, zob. wykres 2) oraz wydłużyły maksymalny okres kredytowania i obniżyły marżę kredytową (procent netto, odpowiednio: 10% i 9%). Do innych, nieuwzględnionych w ankiecie przyczyn zmiany polityki kredytowej banki zaliczyły (procent netto: 29%) m.in. złagodzenie warunków przyznawania kredytów dla nowych klientów w segmencie jednoosobowej działalności gospodarczej.

Łagodzenie polityki kredytowej banki uzasadniały spadkiem udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym oraz wzrostem presji konkurencyjnej ze strony innych banków (procent netto odpowiednio: 27% i 18%, zob. wykres 3). Za czynniki przyczyniające się do zaostrzania polityki kredytowej ankietowane instytucje wskazały wzrost ryzyka pogorszenia się prognoz sytuacji gospodarczej oraz ryzyko branży (m.in. w sektorze motoryzacyjnym) (procent netto odpowiednio: 15% i 12%).



Wykres 5. Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw



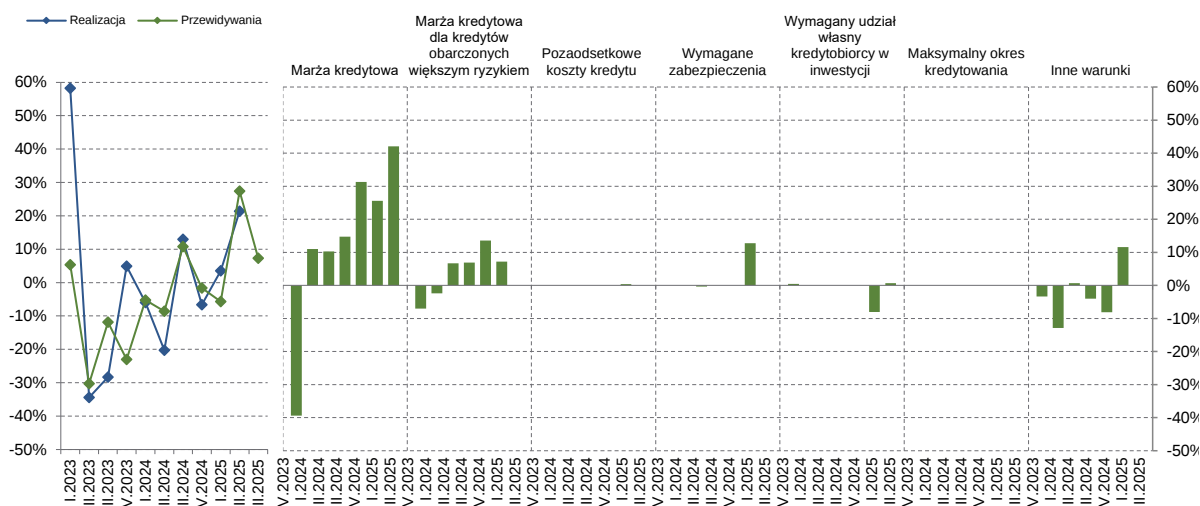
* Banki oceniają zmiany wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania: środków własnych, kredytów z innych banków, kredytów z niebankowych instytucji finansowych, emisji papierów dłużnych i emisji akcji. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca źródła doznającego największej zmiany wykorzystania.

Kredyty dla gospodarstw domowych

Kredyty mieszkaniowe

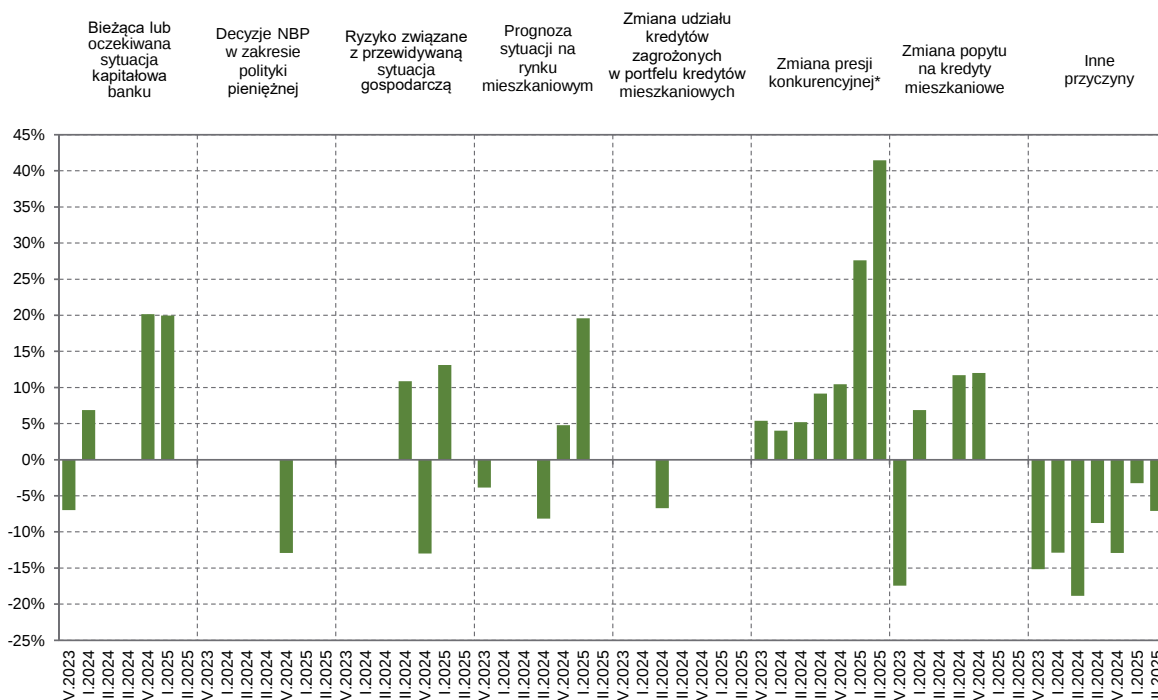
W II kwartale 2025 r. banki złagodziły kryteria udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto: 21%, zob. wykres 6). Z wyjątkiem zmniejszenia marży kredytowej przez znaczną grupę banków (procent netto: 42%) pozostałe wymienione w ankiecie warunki udzielania kredytów mieszkaniowych nie zostały zmienione.

Wykres 6. Kryteria i warunki udzielania kredytów mieszkaniowych



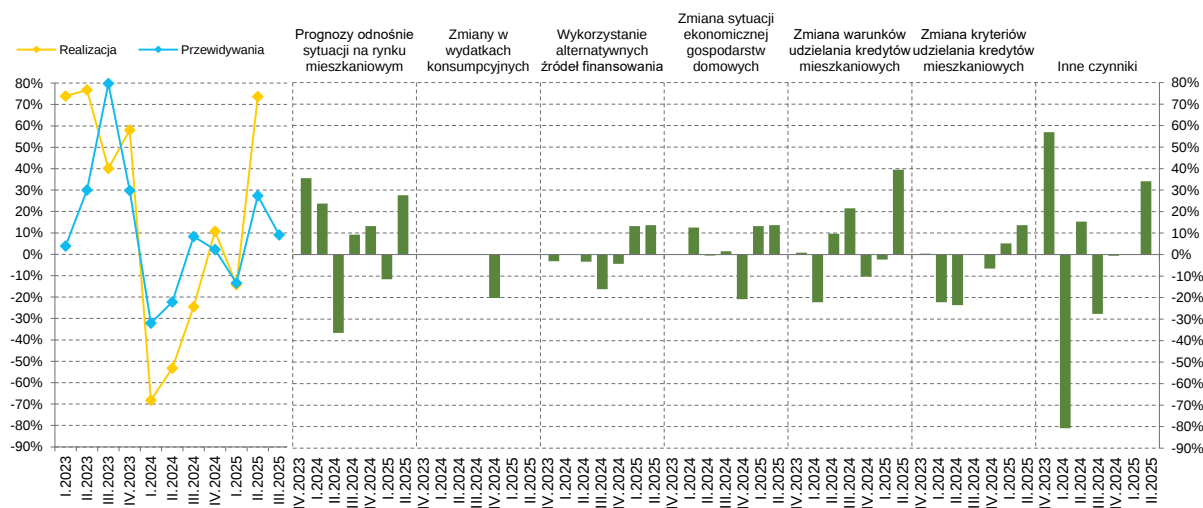
Do czynników motywujących do łagodzenia polityki kredytowej respondenci zaliczyli przede wszystkim wzrost presji konkurencyjnej (procent netto: 42%, zob. wykres 7), głównie ze strony innych banków uniwersalnych. Do innych, nieobjętych ankietą przyczyn zmian polityki kredytowej banki zaliczyły (procent netto: -7%) m.in. rozszerzenie oferty dla zamożnych klientów.

Wykres 7. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty mieszkaniowe



* Banki oceniają zmiany presji konkurencyjnej ze strony: innych banków, innych banków hipotecznych oraz niebankowych instytucji finansowych. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca instytucji wywierających najsilniejszą presję.

Wykres 8. Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian



* Banki oceniają zmiany wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania: kredytów z innych banków, oszczędności gospodarstw domowych oraz innych źródeł finansowania. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca źródła doznającego największej zmiany wykorzystania.

W II kwartale 2025 r., po spadku popytu w poprzednich okresach, zdecydowana większość ankietowanych banków odnotowała wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto: 74%, zob. wykres 8). W opinii ankietowanych instytucji wzrost zainteresowania kredytami mieszkaniowymi wynikał głównie ze

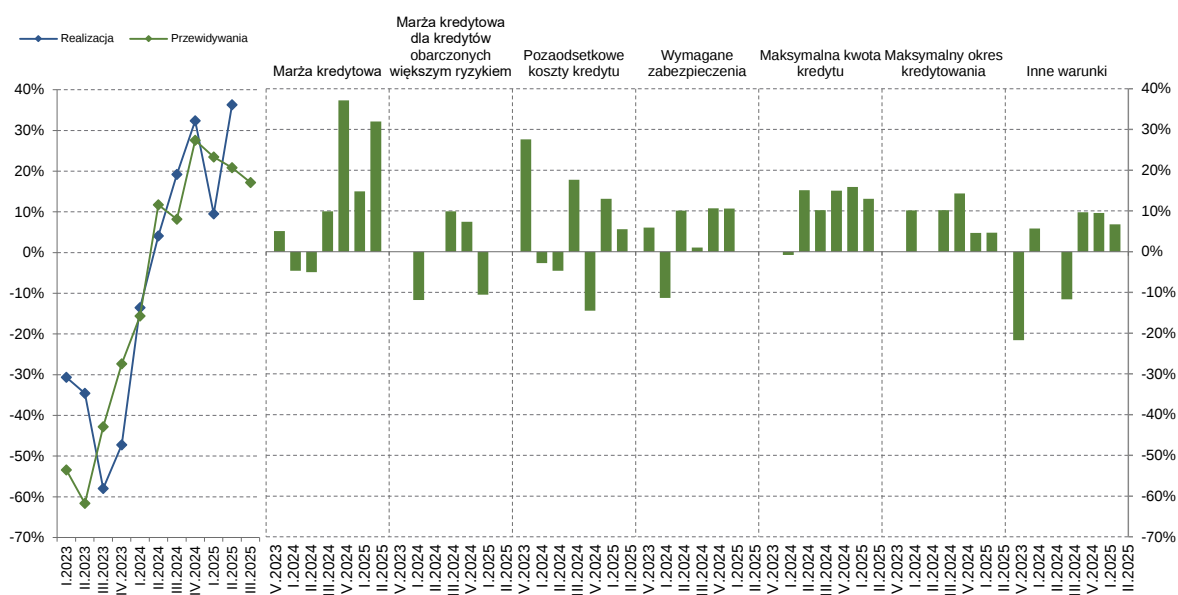
złagodzenia w poprzednich kwartałach warunków udzielania kredytów i prognoz sytuacji na rynku mieszkaniowym (procent netto, odpowiednio: 40% i 28%, zob. wykres 8) oraz obniżenia stopy referencyjnej NBP (procent netto: 34%). Ponadto za czynniki zwiększające popyt banki uznały: złagodzenie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych i poprawę sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych (procent netto: 14% w obu kategoriach) oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł finansowania (procent netto: 14% we wszystkich kategoriach).

W III kwartale 2025 r. banki zamierzają kontynuować łagodzenie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych (procent netto: 7%, zob. wykres 6) i nie oczekują dalszego wzrostu popytu na te kredyty (procent netto: 9%, zob. wykres 8).

Kredyty konsumpcyjne

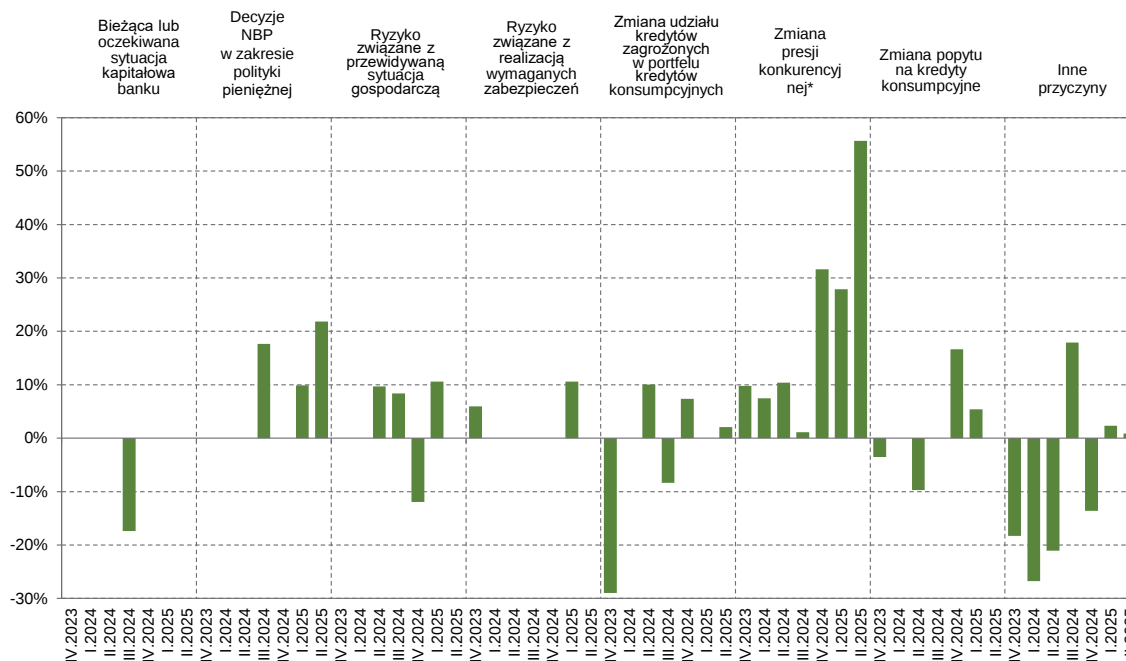
W II kwartale 2025 r. banki po raz kolejny poluzowały kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto: 36%, zob. wykres 9). Jednocześnie banki złagodziły większość warunków kredytowania, w tym szczególnie zmniejszyły marżę kredytową (procent netto: 32%) i wydłużyły maksymalny okres kredytowania (procent netto: 13%).

Wykres 9. Kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

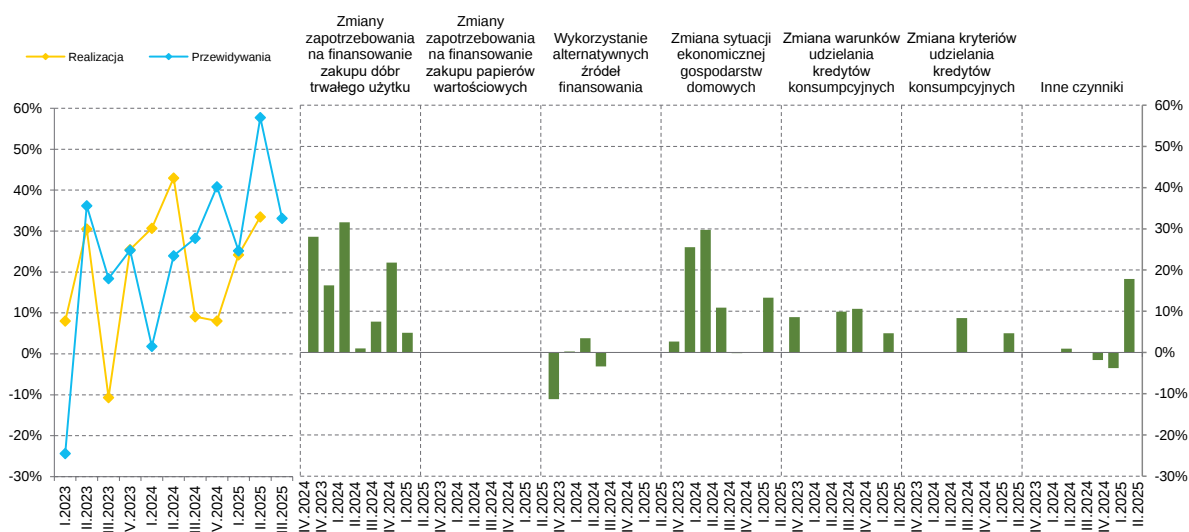


W opinii banków do złagodzenia polityki kredytowej przyczyniły się głównie: wzrost presji konkurencyjnej (przede wszystkim ze strony innych banków) oraz obniżenie stopy referencyjnej NBP (procent netto odpowiednio: 56% i 22%, zob. wykres 10).

Wykres 10. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty konsumpcyjne



Wykres 11. Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian



* Banki oceniają zmiany wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania: środków własnych, kredytów z innych banków, kredytów z niebankowych instytucji finansowych, emisji papierów dłużnych i emisji akcji. Na wykresie prezentowana jest ocena dotycząca źródła doznającego największej zmiany wykorzystania.

W III kwartale 2025 r. banki ponownie zamierzają łagodzić kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych (procent netto: 17%, zob. wykres 9) i oczekują dalszego wzrostu popytu (procent netto: 33%, zob. wykres 11).

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 23 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania, i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1. Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności uwzględniona przy liczeniu wag

Nr. pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów.

Źródło: NBP.

¹ Waznienie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego. Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

Poszczególnym odpowiedziom na *wszystkie pytania* przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankieta².

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkami odpowiedzi pokazującymi przeciwne kierunki zmian, oraz wskaźnik rozproszenia, definiowany jako procent netto ważony zgodnie z intensywnością odpowiedzi, tj. wagą „100%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „znacznie/znaczny” i wagą „50%” dla odpowiedzi oznaczonych jako „nieznacznie/nieznaczny”. Wielkości te pokazują zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2. Sposób liczenia procentu netto

Nr. pytań	Definicja procentu netto
1, 8	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
2, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania warunków
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP.

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na około trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

nbp.pl

